

De Japanse cultuur heeft een voor westerlingen vaak ongrijpbare kwaliteit. Ze bestaat uit grote tegenstellingen die vaak toch prima samen lijken te gaan. Een van de moeilijkst te classificeren onderdelen van de Japanse cultuur is het Shintoïsme, de oorspronkelijke religie van Japan. Het is aan de ene kant een sterk ontwikkelde natuurgodsdienst, die diep verankerd is in de Japanse maatschappij. Het was echter ook een ideologie die nog niet zo lang geleden misbruikt werd om het toenmalige Japanse militarisme te rechtvaardigen. Het is deze dualiteit die mij intrigeert en die ik wilde onderzoeken door middel van een project op locatie, in Japan zelf.

Dat onderzoek werd mij mede mogelijk gemaakt door de Stichting Gerbrandy Cultuurfonds.

Ik ben door de Tenjinyama Art Studio in Sapporo, Japan uitgenodigd om mijn onderzoek op te zetten. Tenjinyama Art Studio is gelegen in een park in de stad, bovenop een heuvel. De locatie is schitterend en het gebouw biedt diverse faciliteiten voor een breed scala aan kunstenaars.

Kom je er echter in de winter, dan loop je het risico volledig ingesneeuwd te raken want in Hokkaido valt het met bakken uit de lucht.

Een van de grote voordelen van Tenjinyama is hun uiterst geduldige en behulpzame staff. En met name in Japan was dat een zegen, want je bent er in feite analfabeet. Ik kon niks lezen en mensen spreken er geen Engels. Op deze manier was het voor mij toch mogelijk om lidmaatschappen af te sluiten bij bibliotheken en universiteiten zodat ik boeken kon inzien en lenen die relevant waren voor mijn onderzoek. Veel historisch materiaal was alleen daar te vinden op locatie in Sapporo.

Vertrekpunt van mijn onderzoek was een in 1937 uitgegeven boek door de 'Former Hokkaido Government Office', bij toeristen en de lokale bevolking beter bekend als de 'Red Brick Building.' Dit boek was een speciale uitgave om een grootschalige militaire - en propaganda tour van de toenmalige Keizer door Hokkaido te vieren. Het bezoek van de Showa Keizer stond te boek als 'Special Army Manouevres and Regional Tour of the Emperor,' en was de laatste rondreis van een Keizer in de vorm van goddelijke 'Ikegami', of levende kami: Een in het Shintoïsme een erg belangrijk begrip. Direct na de Tweede Wereld oorlog werd keizer Hirohito door de Amerikanen opgedragen om afstand te doen van zijn goddelijke status.

Tijdens mijn verblijf bij Tenjinyama Art Studio ik me heb kunnen onderdompelen in de lokale cultuur en haar recente geschiedenis. Ik vond het uiteindelijk erg interessant om als leek en analfabeet een historisch onderzoek te doen. Ik heb de historische teksten en foto's op een intuïtieve manier benaderd en sommige relevante stukken laten vertalen.

Dit maakte het onderzoek nooit saai en had direct invloed op hoe ik zelf ben gaan fotograferen daar. Uiteindelijk was het een zeer geconcentreerde werk en onderzoeksperiode die mij nieuwe inzichten heeft geboden en die een verdieping in mijn werk heeft gebracht.

Aan het einde van mijn verblijf heb ik een eerste resultaat van mijn onderzoek gepresenteerd. Voor de presentatie heb ik samen met ManHong Lam gewerkt. Zij is beeldend vormgever en we wilden beide onze disciplines combineren en kijken hoe we elkaar konden vinden met de thematiek van mijn onderzoek. Voor mij was deze samenwerking een hele mooie en waardevolle aanvulling op het onderzoek. Het was al langer een wens van mij om samen te werken en verschillende disciplines te combineren. Ik ben erg blij en dankbaar dat ik de kans heb gehad om verschillende wegen te verkennen door samen te werken met ManHong Lam. We zullen in Nederland onze samenwerking verder voortzetten.

Tot slot wil ik de Stichting Gerbrandy Cultuurfonds graag heel erg bedanken voor het steunen van deze verdiepingsperiode in mijn werk, en het mede mogelijk maken van een schitterende ervaring.
Ricky Doornbos

